

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndc/53/2023
Identifikačné číslo spisu: 6122211803
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6122211803.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Verejné prístavy, a. s., Bratislava, Prístavná 10, IČO: 36 856 541, zastúpenej advokátskou kanceláriou Hagyar & Partners, s. r. o., Bratislava, Vlčkova 8/A, IČO: 51 473 208, proti žalovanej obchodnej spoločnosti T A M group Komárno, s. r. o., Šarovce, Šarovce 545, IČO: 44 755 325, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Kašuba spol. s. r. o., Banská Bystrica, Horná 41, P. O. Box 60, o zaplatenie 149 933,06 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 7Cn/6/2023, o nesúhlase s postúpením mu sporu, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v obchodnoprávnom spore vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 7Cn/6/2023 je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica postúpil spor vedený pod sp. zn. 3Up/28/2022 Okresnému súdu Levice, ako súdu kauzálne príslušnému na jeho prejednanie.

1.1. Okresný súd Levice, kde bola vec vedená pod sp. zn. 7Cb/34/2022 postúpil spor Okresnému súdu Nitra podľa § 43 ods. 1 CSP z dôvodu, že mal za to, že na prejednanie uvedeného sporu je príslušný namiesto Okresného súdu Levice, kauzálne príslušný Okresný súd Nitra. Okresný súd Nitra prípisom z 3. novembra 2023 sp. zn. 20Cb/66/2023 vrátil spis Okresnému súdu Levice z dôvodu absencie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o určení príslušnosti Okresného súdu Nitra postupom podľa § 43 ods. 2 CSP.

1.2. Okresný súd Levice od 1. júna 2023 nie je súd kauzálny na konanie v obchodnoprávných sporoch. Pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej použiteľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) procesných ustanovení. Prechodné ustanovenia CSP k úpravám účinným od 1. júna 2023 neupravuje zachovanie kauzálnej príslušnosti, čo vyplýva z gramatického (jazykového) výkladu predmetného ustanovenia. Nie je pritom možné vnímať kauzálnu príslušnosť ako formu vecnej príslušnosti. Z uvedeného dôvodu Okresný súd Levice od 1. júna 2023 nemá kauzálnu príslušnosť vo veci ďalej konať a rozhodnúť.

1.3. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy Okresný súd Levice poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2023 sp. zn. 3Ndob/8/2023

ako aj na obdobné názory vyslovené najvyšším súdom v uznesení z 28. júna 2023, sp. zn. 6Ndc/19/2023 a náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023, sp. zn. IV. ÚS 257/2023. Totožné závery, ako prijal najvyšší súd v tomto rozhodnutí boli zároveň už prijaté aj v uznesení najvyššieho súdu zo 16. augusta 2023, sp. zn. 5Ndob/5/2023. Okresný súd Levice pri skúmaní kauzálnej príslušnosti podľa § 40 CSP rešpektoval právne závery najvyššieho súdu vyjadrené v predmetných rozhodnutiach, a keďže tieto sú aplikovateľné aj v tomto obchodnoprávnom spore, dospel k záveru, že na konanie o tomto spore je podľa § 22 písm. d) CSP kauzálne príslušný Okresný súd Nitra. Vzhľadom na uvedené Okresný súd Levice predložil spis na rozhodnutie o príslušnosti v súlade s § 43 ods. 2 CSP spoločne nadriadenému súdu, ktorým je v prípade Okresného súdu Banská Bystrica ako súd, z ktorého bol spor Okresnému súdu Levice postúpený a Okresnému súdu Levice, ktorý má za to, že na prejednanie sporu kauzálne príslušný nie je, Najvyšší súd Slovenskej republiky.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Levice na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Levice s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP v znení účinnom do 31.05.2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

7. Podľa ustanovenia § 40 CSP v znení účinnom do 30.06.2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí.

8. Podľa ustanovenia § 40 CSP v znení účinnom od 01.07.2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

9. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

10. Ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané (§ 43 ods. 2 CSP).

11. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

12. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

13. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Podľa ustanovenia § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to

neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

15. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

16. Podľa úpravy v CSP v znení platnom a účinnom od 01.06.2023, prvá časť, tretia hlava, tretí diel, Kauzálna príslušnosť súdu, § 22 Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre.

17. Podľa ustanovenia § 2 ods. 28 č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) sídlom Okresného súdu Levice je mesto Levice; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Levice a podľa § 3 ods. 3 tohto zákona, sídlom Krajského súdu v Nitre je mesto Levice; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Komárno b) Okresného súdu Levice, c) Okresného súdu Nitra, d) Okresného súdu Nové Zámky.

18. S poukazom na vyššie uvedenú právnu úpravu najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Levice s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný. Z obsahu spisu je zrejmé, že návrh na vydanie platobného rozkazu bol doručený upomínaciu súdu dňa 11.01.2022, t.j. pred účinnosťou novely CSP od 01.06.2023. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zákon o upomínacom konaní tento obchodnoprávny spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v momente začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP).

19. V danom prípade pre určenie súdu príslušného podľa CSP, na ktorý odkazuje ust. § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, však bola relevantná nová právna úprava kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných veciach podľa novelizovaného znenia CSP účinného od 01.06.2023. Keďže žalovaným je právnická osoba so sídlom Šarovce- okres Levice, ktorý spadá do obvodu Krajského súdu v Nitre, je od 01.06.2023 kauzálny príslušným na konanie (prejednanie a rozhodnutie) v predmetnom obchodnoprávnom spore Okresný súd Nitra a nie Okresný súd Levice, na ktorý bol spor nesprávne postúpený upomínaciu súdom. V tomto ohľade bolo predloženie sporu o príslušnosť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky opodstatnené.

20. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že pokiaľ bol spor postúpený Okresnému súdu Levice, tak z hľadiska ním namietanej absencie kauzálnej príslušnosti na prejednanie a rozhodovanie obchodnoprávných sporov od 01.06.2023, bolo možné sa kauzálnou príslušnosťou tohto súdu v danom obchodnoprávnom spore podľa úpravy CSP v znení do 30.06.2023 (t. j. v dobe spisania nesúhlasu s postúpením) zaoberať len na námietku žalovaného podanú pri prvom úkone, ktorý mu patrilo, v zmysle § 40 veta za bodkočiarkou CSP (ktorá podmienka k dátumu nesúhlasu 28.06.2023 absentovala). S účinnosťou od 01.07.2023, t. j. v dobe rozhodovania sporu o príslušnosť najvyšším súdom, však platí nová úprava § 40 veta za bodkočiarkou, podľa ktorej kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu. Na túto právnu úpravu kauzálnej príslušnosti súdov v obchodnoprávných veciach najvyšší súd pri rozhodovaní predloženého sporu o príslušnosť prihliadal v súlade s okamžitou aplikabilitou procesných noriem, vyplývajúcou z § 470 ods. 1 CSP a keďže dotknutá novelizovaná právna úprava (k 01.06.2023 resp. k 01.07.2023) v prechodných ustanoveniach *expressis verbis* nerieši túto príslušnosť vo vzťahu k začatým a doposiaľ neskončeným sporom, po ukončení upomínacieho konania postúpeným upomínacím

súdom po 01.06.2023 na súdy príslušné podľa CSP. Súčasne najvyšší súd pri určení súdu (kauzálne) príslušného na konanie v danom obchodnoprávnom spore prihliadal aj na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu prax (napr. uznesenie z 30.12.2020 sp. zn. 4Ndob/14/2020) a čl. 17 Základných princípov CSP.

21. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Levice s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, keď podľa CSP v znení účinnom od 01.06.2023 je na konanie v danom obchodnoprávnom spore kauzálne príslušný Okresný súd Nitra.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.